

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2009. május 19.

**MOZGÓKÉPKULTÚRA
ÉS MÉDIAISMERET**

**KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

ISMERETEKET ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK (maximum 10 pont)

1. 3 pont
Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget!

„A magyar marketingtörténet legötletesebb reklámblokkját láthatják azok, akik megvárják a stáblistát is a hazai mozikban a Valami Amerika 2. végén.

Herendi Gábor a reklám világából érkezett a filmesek közé, így tudja, a product placement, azaz a termékelhelyezés milyen fontos a szponzoroknak. Filmrendezőként viszont azzal is szembesült, mennyire szét tudja tördelni a temérdek bújtatott reklám az adott alkotást, ha arra a készítőik nem figyelnek oda.

A Valami Amerika 2. ebben merőben más. A kiemelt támogatók a film végén kaptak egy valóságos reklámblokkot. A stáblista alatt a főszereplők néhány, nagyon eltalált mini „reklámszpottal” hirdették a T-Home, a T-Mobile vagy épp az Allianz termékeit. Herendi Gábor talán új műfajt is teremtett ezzel, hisz a mozifilmbe rejtett reklámblokk eleddig még feltalálásra várt.

Persze, azért néhány szolid támogatói megjelenés menetközben is feltűnt, így például az egyik kulcsjelenetben Ónodi Eszter Bochkor Gábor hangjára figyelt nagyon, és bár nem hangzott el egyetlen szignál sem, a Bumeráng műsorvezetője egyértelműsítette, hogy a Sláger Rádió a rádiós médiatámogató. De zseniális pillanatban elsütött poén volt, amikor Csujja Imre, azaz Bala „lemegasztározta” Mónikát, azaz Faragó Andrást.

A Valami Amerika 2. persze nem elsősorban a reklámoktól jó, a történet, az eredeti poénok és a zseniális színészi játékok teszik tökéletessé. A 2008-as év magyar közönségfilmjéé, amely még az új esztendőben is feltételezhetően heteken át vezeti majd a nézettségi listát.”

Kalmár Tibor

Forrás: One Média Hírügynökség

- a) A szöveg alapján **állapítsa meg**, hogy **milyen**, a reklámokban gyakran alkalmazott **rábeszélő, befolyásolási megoldással** él a *Valami Amerika 2.* című film reklámblokkja! **Állítását igazolja a szövegből kiemelt rövid idézettel!** (1 pont)
- b) A szöveg alapján **állapítsa meg**, hogy az **alkotói szándék és a nézői elvárás** tekintetében **milyen filmtípusba** sorolható a *Valami Amerika 2.*! **Állítását igazolja a szövegből kiemelt rövid idézettel!** (1 pont)
- c) A szöveg alapján fogalmazza meg, **milyen reklámfelületeket kínál a hirdetőknak** a *Valami Amerika 2.*! **Állítását igazolja a szövegből kiemelt rövid idézetekkel!** (1 pont)

Helyes válasz:

a) A híres emberekhez (emblemikus figurákhoz) kapcsolódó pozitív érzésre épít a filmben látható reklám. Ezúttal a film ismert színészei ezek a személyek.

Ezt az alábbi idézet igazolja: „A stáblista alatt a főszereplők néhány, nagyon eltalált mini »reklámszpottal« hirdették a T-Home, a T-Mobile vagy épp az Allianz termékeit.”

A vizsgázó csak a teljes válaszra kaphat 1 pontot, vagyis a reklámtípus (híreseMBER-reklám) és az ezt igazoló idézet helyes megjelölése esetén.

b) A film tömegfilm (műfaji film vagy közönségfilm).

Ezt a következő idézet igazolja: „A 2008-as év magyar közönségfilmjéé, amely még az új esztendőben is feltételezhetően heteken át vezeti majd a nézettségi listát.”

A vizsgázó csak a teljes válaszra kaphat 1 pontot, vagyis a filmtípus (tömegfilm) és az ezt igazoló idézet helyes megjelölése esetén.

c) Két reklámfelületet, az egyik a bújtatott reklám a film motívumaihoz kapcsolva, a másik a direkt reklám a főcím alatt. Ezt a következő idézetek igazolják: „A kiemelt támogatók a film végén kaptak egy valóságos reklámblokkot.”; „Persze, azért néhány szolid támogatói megjelenés menetközben is feltűnt, így például az egyik kulcsjelenetben Ónodi Eszter Bochkor Gábor hangjára figyelt nagyon, és bár nem hangzott el egyetlen szignál sem, a Bumeráng műsorvezetője egyértelműsítette, hogy a Sláger Rádió a rádiós médiatámogató.”

A vizsgázó csak a teljes válaszra kaphat 1 pontot, vagyis mind a két reklámfelület helyes megnevezése (körülírása) és az ezt igazoló idézetek helyes megjelölése esetén.

2.

3 pont

Fogalmazza meg, mire utal az a megállapítás, miszerint a mozgóképek kettős természetű médium!

Helyes válasz: Az állítás a mozgóképek azon sajátosságára, alaptulajdonságára utal, miszerint a mozgóképi szöveg egyszerre reprodukál és ábrázol.

A vizsgázó 1-1-1, maximum három pontot kaphat amennyiben helyesen fogalmazza meg, hogy a mozgóképi szöveg

- mindig reprodukál;
- mindig ábrázol;
- s ezen tulajdonságai szétválaszthatatlanok (vagyis nincs olyan mozgóképi szöveg, amelyik kizárólag reprodukál vagy amelyik kizárólag ábrázol).

3.

4 pont

a) Fogalmazza meg, **milyen esetben nevezhetjük** a mellékelt képet **leíró beállításban** készített felvételnek! (1 pont)

b) Fogalmazza meg, **milyen esetben nevezhetjük** a mellékelt képet **szubjektív beállításban** készített felvételnek! (1 pont)

c) Állapítsa meg milyen **plánban** (képkivágatban) készült a felvétel! **Indokolja állítását!** (2 pont)

Helyes válasz:

a) A beállítás leíró típusú amennyiben a snitt a mesélő (a helyzetet bemutató) semleges-külső pozíciójából készült, vagyis nem kapcsolható valamely szereplő nézőpontjához, szemszögéhez. „X úr és felesége szemügyre vették a galéria kirakatába tett festményeket.”

b) A beállítás szubjektív, amennyiben a snittet a mesélő (a helyzetet bemutató) hozzárendeli valamely szereplő szubjektív pozíciójához (pl. a műkereskedő vagy a kép előterében látható alakokhoz kapcsolt személy) nézőpontjából, szemszögéből fogalmazza meg. „A műkincskereskedő vidáman dörzsölte a markát az üzletben, ahogy X urat és feleségét figyelte.”

c) A plán kistotál, mert a kép a szereplőket környezetükkel együtt mutatja (a háttérben látszik az utca túloldala is).

(Elfogadható válasz az amerikai plan vagy a bő szekond is, amennyiben a vizsgáló helyesen érvel amellet, hogy noha a szereplőket a felvétel amerikai (vagy bő szekond) képkivágatban ábrázolja, a mélységi kompozíció megnyitja a teret, és így a szereplők környezethez való viszonya is érződik a képen.

A vizsgáló a helyes állításra 1, a helyes indoklásra további 1 pontot kaphat.

SZÖVEGÉRTÉSI FELADAT (maximum 25 pont)4. 4 pont

Társítsa az alábbi információkat a megadott személyekhez!
(Töltse ki a táblázatot!)

- A) Jack
B) Mr. Tuttle
C) Mr. Buttle
D) Sam Lowry

- a) az Adattár dolgozója
b) cipész
c) ártatlanul megvádolja az Információs Minisztérium
d) szereti a régi filmek női sztárjait
e) családja van
f) ikrei vannak
g) a keresztnéve Archibald
h) nem látható a részletben
i) rég nem látták egymást Sammel

Helyes válasz:

szereplők	a	b	c	d	e	f	g	h	i
A) Jack						x			x
B) Mr. Tuttle		x					x	x	
C) Mr. Buttle			x		x				
D) Sam Lowry	x			x					

1-1-1, vagyis összesen maximum 4 pontot kaphat a vizsgázó, ha az egyes szereplőkhöz mindegyik rá vonatkozó információt helyesen és hiánytalanul beazonosítja, valamint nem kapcsolja össze – hibásan – más információval (vagyis hibátlanul kitöltött feladatsoronként egy-egy pont szereshető).

5. 3 pont

Figyelje meg a részlet **egyes jeleneteinek összekapcsolását segítő motívumokat!**
Nevezzen meg ezek közül legalább **hármát!**

Helyes válasz:

A vizsgázó 1-1-1, de maximum három pontot kaphat a részlet alapján igazolható helyes megállapításokért, pl. a következők szerint:

- a legyet üldöző hivatalnok irodájában és a karácsonyt ünneplő család lakásában is ugyanaz a televíziós műsor fut a képernyőn az információs miniszterrel;
- Mr. Buttle letartóztatását követően átadott nyugtával kezdődik az első adattári jelenet;
- Mr. Kurzmann irodáját és Lowry ügynök lakását – a közbeiktatott álm jelenet ellenére – a kezdetleges (hápogó) telefonkészülék motívuma kapcsolja össze;
- a Minisztérium előcsarnokban látható gigantikus szobor szárnyas alakja rímeli Lowry álmára, Sam páncélos-szárnyas repülő figurájára;

-
- a téves letartóztatást bejelentésére érkező nő megfigyelésére (is) utal a Mr. Kurzmann irodájában látható felirat a bizalmat eredményező gyanakvásról.

6) 4 pont

a) **Nevezze meg azt a jelenetet, amelynek formanyelvi megoldásai a részletben látható többi jelenettől alapvetően eltérnek! Igazolja állítását legalább két, a formanyelv használatára vonatkozó megfigyeléssel!** (2 pont)

b) **Értelmezze a jelenet szerepét a részletben!** (2 pont)

Helyes válasz:

a) *A vizsgázó 1-1- de maximum két pontot kaphat a részlet alapján igazolható helyes megállapításokért, pl. a következők szerint amennyiben helyesen nevezi meg, hogy a kérdéses jelenet Sam Lowry álma:*

- *az álmójelenet az egyetlen a részletben, amely nem belső térben hanem külsőben játszódik;*
- *a repülés és a vágyott, elképzelt, idealizált nőalakkal váltott éteri csók merőben elüt a részlet bürokratikus-embertelen cselekményvilágától;*
- *a jelenet egymástól radikálisan eltérő plánokat is összeilleszt (nagyotál – közeli-félközeli kapcsolata);*
- *a jelenet színvilága nem realiztikus, a képsor már-már giccsbe hajlóan színes;*
- *a jelenetet lírai hangvételű, idillikus zenei anyag festi alá a többi jelenet ettől alapjaiban eltérő akusztikus megoldásaival szemben;*
- *ez az egyetlen jelenet, amely nem közvetlenül, bizonyos motívumok alkalmazásával kapcsolódik a megelőző és következő jelenthez, vagyis idegen elemként ékelődik a megelőző és követő jelenet közé.*

b) *A vizsgázó 0, 1 vagy 2 pontot kaphat az érvelés minősége és érvényessége alapján. Helyes érvelés például:*

Az álmójelenet szerepe az elvágódó, heroikus-angyali közegét idézőjelező-ironizáló megfogalmazásmóddal, melyet a jelenet végi hápogó csengőhang és a hirtelen a felhőbe bukó, eltűnő figura zár le, feltehetően Sam Lowry ellentmondásos karakterének előrevetítése. Sam álmodozó, elalszik, nem az a tipikus bürokrata-hivatalnok, s főleg nem afféle kíméletlen harcos, aki gondolkodás nélkül betartja az utasításokat. Erre utal a későbbiekben a Jack-párbeszéd („Mi történt veled? Az egyik legjobb koponya voltál... Rossz útra tévedtél.”) és Mr. Kurzmann megjegyzése („Nem is tudom, mi lesz, ha előléptetik magát.”).

7. 6 pont

a) **Bizonyítsa legalább három érvényes megállapítással, hogy a részletben egy diktatórikus világ működését látjuk!** (3 pont)

b) **Bizonyítsa legalább három érvényes megállapítással, hogy a részletben ábrázolt elnyomó rendszer nehézkesen, pontatlanul, „slamposan” működik!** (3 pont)

Helyes válasz:

a) *1-1-1, összesen maximum 3 pont adható a következő vagy ezekhez hasonló és a részlet jelzéseiivel igazolható érvényes megállapításokra pl.:*

- a nyitó jelentben futó televíziós interjúból a hatalom képviselőjének magabiztos és önhitt nyilatkozatát halljuk az ellenük folyó fegyveres ellenállás jelentéktelenségéről;
- a karácsonyt ünneplő család idilljét kegyetlen és pusztító kommandós akció szakítja meg;
- a letartóztatás önmagában ijesztő jellegét szenttelen és megalázóan bürokratikus ügyintézés fokozza, amely az eljárás költségeit is családfőtől megfosztott családra terheli;
- a kommandósokat váltó helyreállító egység gyakorlott szakipari munkája azt jelzi, hogy a hasonló akciók mindennaposak, megszokottak a részletben ábrázolt világban;
- a rengeteg hivatalnokot foglalkoztató adattári apparátus arra utal, hogy ebben a világban az emberekről mindent tud a hivatal;
- a gigantikus méretű és nyomasztó hivatali előcsarnokban szigorú az ellenőrzés (egyenruhás fegyveresek tömege, fémdetektoros kapuk, biztonsági őr a pultnál), az erőszak és bizalmatlanság kultuszát hirdető eszközök sokasága látható (megfigyelő berendezések és képernyők, fegyverbemutató lelkesedő nézők);
- az előcsarnokban látható óriási szobor a náci és bolsevik diktatúrák „művészi” stílusát idézi;
- „Az igazság tesz szabaddá” felirat áttételesen utal „A munka szabaddá tesz” felíratra az auschwitz-i láger bejáratán;
- a hivatalvezető szobájában olvasható felirat szerint „A gyanakvás bizalmat szül”;
- az Adattár hivatalának vezetője láthatóan retteg attól, hogy az ő részlege hibázott.

b) 1-1-1, összesen maximum 3 pont adható a következő, vagy ezekhez hasonló és a részlet jelzéseiivel igazolható érvényes megállapításokra pl.:

- a gépesített adatfeldolgozásban egyetlen légy végzetes tévedést és zavart tud okozni;
- a kommandós akció nyomában érkező helyreállító csapat hibás plafondarabot hoz magával;
- az adattári hivatalnokok – amint a főnök, Mr. Kurzmann eltűnik az irodájában – munkájuk helyett szórakoztató filmeket néznek a megfigyelésre szolgáló képernyőkön;
- a hivatalnokok egyike sem érdemesíti a főnököt arra, hogy Mr. Lowry hollétére vonatkozó kérdésre válaszoljanak;
- a munkahelyi szigor felületességére utal, hogy Lowry ügynök elalhat, s mindezt nem követi retorzió a minisztériumi hivatalban;
- a téves letartóztatás miatt panaszt tevő, szabályos pecsétes nyugtával nem rendelkező nő nem válik gyanússá, sőt még a megfigyelő robot tönkretételének sincs következménye;
- nemcsak Sam tökéletesen gépesített lakásának berendezései, de a hivatali előcsarnokban működő robotok sem működnek hibátlanul, a kis méretű, fekete-fehér képernyők elé húzott nagytüvegek az esetlenség és nehézkesség látszatát keltik.

8. 5 pont

A megadottak közül válassza ki a részlet elbeszélésmódjának egészét jellemző, azt meghatározó **stiláris** kategóriát!

szürreális; esztétizáló; eklektikus; giccses; minimalista; realista

Röviden fejtse ki, hogyan értelmezi a megadott stiláris kategóriát a részletre! (2 pont)

Legalább három megfigyeléssel érveljen választása mellett! (3 pont)

Helyes válasz:

A részlet egésze eklektikus, vagyis az elbeszélésmód nem összeillő hangulati, képi, tartalmi, hangzóbeli elemek egymás mellé rendelt vagy egymásra rétegződő alkalmazásával dolgozik. Elfogadható a „groteszk” vagy a „posztmodern” kategória vagy bármely más olyan szakkifejezés, amely ezt a sajátos anyagkezelést találóan jellemzi. (2 pont, 1 a stiláris

kategória megnevezésért – eklektikus –, egy pedig annak értelmezéséért a részlet egészére vonatkozóan.)

További 1-1-1, maximum három pontot kap a vizsgázó az ilyen elemek, megoldások felismeréséért a következő vagy ezekhez hasonló és a részlet jelzéseivel igazolható érvényes megállapítások esetén:

- a steril, gépiesített szobában a különös szemszögből felvett, idétlen légyvadászati;
- az akciófilmekre emlékeztető, gyors, félelmetes és szakszerűen brutális elfogás után a szenttelen, problémátlan, udvarias, korrekt(nek tűnő) intézkedés;
- a nyugta nyugtája;
- a koszos vízben fürdőző nő;
- a szokatlanul túlméretezett Adattárban a képernyőkön megjelenő cowboyfilm;
- Sam-angyal röpte a felhőbe-szmogba és a csókba;
- az apácák és a 9 mm-es géppisztoly bemutatása az Információs Minisztériumban;
- a jelmondat: „Gyanú táplálja a bizalmat”.

9. 3 pont

Nevezzen meg műfajonként két-két érvényes műfaji jegyet, amely bizonyítja, hogy a látott részlet alapján az alkotás

- a) **romantikus melodráma;**
- b) **groteszk hangvétellű (parodisztikus) vígjáték;**
- c) **futurisztikus politikai krimi/bűnfilm.**

Helyes válasz:

1-1-1, maximum 3 pontot kap a vizsgázó, ha műfajonként két helyes megállapítást tesz a következők szerint, vagy ezekhez hasonló és a részlet jelzéseivel igazolható érvényes megfigyelésekkel érvel:

a) a romantikus melodramára utaló műfaji jegyek:

- az álmjelenet motivikai és tartalmi elemei, a páncélos férfialak és a fehérruhás nő közös szárnyalása, az alábukás ;
- az álmjelenet vizuális megoldásai, különösen a meleg színek és a sok fény alkalmazása;
- az álmjelenet többi jelenettől elütő hangkezelése a romantikus dallammal;
- a mozzanat, ahogy a Jackkel való párbeszéd közben Lowry ügynököt teljesen megzavarja, és eltéríti a megfigyelőrobot által közvetített kép az álmában látotthoz nagyon hasonlatos nő arcával;
- a melodráma nagy korszakára jellemző viseletek (kalap, zakó, szemüveglánc);

b) a groteszk hangvétellű parodisztikus vígjátékra utaló műfaji jegyek:

- a részletben nagy számban látható gépezetek egyszerre utalnak egy totálisan gépiesített-automatizált világra, ugyanakkor ezek a szerkezetek nehézkesen és hibásan működnek, kinézetük bumfordi és ódivatú – vagyis nem félelmetesek, ellenkezőleg önmaguk karikatúrájává válnak (pl. a légytetem hatására tévesztő nyomtató, a nagyítóüveggel felszerelt számítógépek, az ébresztést elmulasztó óra, a piritózt eláztató konyhai automata, a kézlegyintéstől összezuhanó megfigyelőrobot);
- precízen megszervezett társadalmat látunk, aprólékos munkamegosztással működő szervezeteket, amelyek ugyanakkor összehangolatlanok, és funkciójuktól eltérő, nem egyszer azokkal ellentétes működést produkálnak (pl. a kommandósok nyomában járó helyreállító csoport rossz építőanyagot visz a helyszínre, a hivatalnokok serege a megfigyelő és

-
- adatszolgáltató képernyőkön giccses szórakoztató filmet néz a hivatalvezető távozása után, a nagyhatalmú hivatalvezető kérdéseire senki sem figyel a túlsúfolt teremben);*
- *egyfelől félelmet keltő és ijesztő a diktatórikus világ működése (letartóztatás), másrészt ugyanez a hivatali és erőszakgépezet ostobán és figyelmetlenül dolgozik (légycsapó-jelenet; portásjelenet);*
 - *fordított logikával működő abszurd világot látunk (pl. apácáknak fegyvereket mutat be a hivatali csarnokban egy egyenruhás férfi; paradox kijelentések olvashatóak a különféle jelmondatokban és feliratokban);*
 - *a részlet egészére jellemző a furcsa tárgyi részletek túlhangsúlyozása;*
 - *az álomjelenet giccses képsora a csókkal mulatságos hatást kelt;*
- c) a futurisztikus jellegű politikai bűnfilmre utaló műfaji jegyek:*
- *a részlet jeleneteinek többsége egy totálisan és folyamatosan megfigyelt, bürokratikus irányított társadalomról tanúskodik;*
 - *a részletet nyitó jelenetei alatt televíziós interjút hallunk, amelyből a szervezett és magabiztos államhatalom, valamint az ellene küzdők terrorcselekményeiről értesülnk;*
 - *a második jelenetben váratlanul gyors és kegyetlen kommandós akció zajlik le;*
 - *a túlméretezett és szigorúan őrzött hivatali csarnokban kérelmezők, a fennálló rend szabályait nyilvánvalóan betartó engedelmes állampolgárok hosszú sorát látjuk az információs pult előtt;*
 - *a letartóztatási jelenet elején fürdő, az emeleti lakásban élő nő személyében a slamposan, de kíméletlenül működő elnyomó gépezettel szemben megjelenik az ezt a működést megkérdőjelező és ezért a véleményéért nyíltan, és bátran kiálló szereplő;*
 - *Lowry személyében feltűnik egy szerepe szerint a szervezethez tartozó, annak dolgozó, de a szervezet szigorúságától eltérően fesztelenebbül, oldottabban és naivabban viselkedő szereplő;*
 - *a megvilágítás és a viselet gyakran a noir vagy a gengszterfilm, más tekintetben az expresszionista bűnfilmre emlékeztető stiláris megoldásokat idéz.*

MÉDIA MINIÉSSZÉ (maximum 15 pont)

10.

Olvassa el figyelmesen az alábbi idézetet!

A média működését értelmező modellekről, elméletekről elsajátított ismeretei alapján írjon rövid értekezést *Bulvár-vita* címmel, amelyben kifejti véleményét a tabloid médiával kapcsolatosan!

Érvelését az idézetre alapozza! Érveljen az abban írt állítások igazsága mellett, vagy cáfolja azokat oly módon, hogy a szövegben megfogalmazott állítások közül legalább négyre reflektál!

„A minőségi sajtó a művelt középosztály fóruma, míg a bulvár – angol kifejezéssel élve – a »mosdatlan nép« médiája. Születésénél fogva demokratikus, kócos, penge és szabad – mondja Császi Lajos médiakutató, aki nem osztja az írott és elektronikus sajtó rettenetes lezülléséről szóló értelmiségi aggodalmakat. A valóságsóknak erkölcsi útmutatást, a szappanoperáknak közösségképző erőt, a celebeknek társadalomintegráló szerepet, a közéleti botrányoknak morális tartalmat tulajdonít a renegát médiatudós, aki úgy véli: az emberek nem hülyék.”

Bodoky Tamás; Index; 2008. 11. 21.

Helyes válasz:

A vizsgázó 2-2-2, de maximum 6 pontot kaphat az esszében – helyesen – alkalmazott ismeretekre (vagy a sajtó szerepének, a nyilvánosság felfogásának más, hasonlóan fontos és érvényes aspektusait megfogalmazó állításokra) pl. az alábbiak szerint:

- utal a médiapesszimizmus és a médiaoptimizmus fogalmára (vagy egyértelműen és helyesen írja körül a jelenséget);*
- utal a sajtó nyilvánosság szerepének eltérő értelmezéseire (mértékadó, objektív, a tájékoztatást elősegítő, illetve szórakoztató, szubjektív, történeteket konstruáló és mesélő);*
- utal arra, hogy az intézményesült sajtó kit képvisel (a hatalom, a fennálló rend, az államrezon vagy a tőke képviselője, illetve az alullevők, a kisember képviselője);*
- utal arra a vitára, amelyik a médiaműködést szabályozó törvényekben, a tartalomszabályozásban, illetve amelyik elsősorban az önszabályozásban, a médiáról szóló értelmes közbeszédben hisz;*
- utal arra a vitára, amelyben az egyik fél a nyilvánosságtól az elfogadott morális rend megerősítését, a társadalmilag elfogadott témák megjelenítését várja, illetve amelyik a nyilvánosságtól a morális rend folyamatos megvitátását és a tömegeket érdeklő tabutémák napirendre tűzését igényli;*
- utal a közönség szerepének eltérő (aktív és passzív) felfogására.*

(Az egymással vitázó modellek, értelmezések – pl. médiapesszimizmus-médiaoptimizmus – helyes megnevezése és ismertetése esetén szempontonként 2 pontot, hiányos vagy részben helyes válasz esetén 1 pontot kaphat a vizsgázó.)

A vizsgázó további 1-1-1-1, összesen maximum négy pontot kaphat (az értékelő tanár döntése szerint) abban az esetben, ha az esszében az idézetből kiolvasható alábbi megállapítások közül legalább négy állításra helyesen reflektál:

- „A minőségi sajtó a művelt középosztály fóruma.”*
- „A bulvársajtó a »mosdatlan nép« médiája.”*
- „A bulvársajtó születésénél fogva demokratikus, kócos, penge és szabad.”*
- „Az értelmiség aggódik az írott és elektronikus sajtó rettenetes lezüllése miatt.”*
- „Egyes médiakutatók nem osztják ezeket az aggodalmakat.”*
- „Egyes médiakutatók a valóságóknak erkölcsi útmutatást, a szappanoperáknak közösségképző erőt, a celebeknek társadalomintegráló szerepet, a közéleti botrányoknak morális tartalmat tulajdonítanak.”*
- „Vannak médiatudósok, akik szerint az emberek nem hülyék.”*

A helyesen felépített esszészervezetre (állítás, megfigyelések, ismeretek alapján történő érvelés-bizonyítás, konklúzió) 3 pont adható.

Az önálló megfigyelések felvetése és azok minősége további 2 ponttal értékelendő.